

Տարեկան 10 րուբլի, վեց ամիսը՝ 6 րուբլի, երեք ամիսը՝ 3 րուբլի 50 կոպ. Թիֆլիսում՝ ամիսը՝ 1 րուբլի, հատուկ 5 կոպեկ: Բաժանորդ դրուած են Թիֆլիսում միմիայն խմբագրատանը:

Խմբագրութեան հասցեն Тифлисъ, Редакция „Норъ-Даръ“ կամ Тифлисъ. Редакция „Нор-Даръ“

Խմբագրութեան հասցեն Բաքու Գլխ. օր. (քաղ. տն. օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը: Խմբագրութեան ընդունում են ամեն լիցենզիայով: Խմբագրութեան ընդունում են ամեն լիցենզիայով: Խմբագրութեան ընդունում են ամեն լիցենզիայով:

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԺՈՂՈՐԴԱՆՈՒԹՅԱՆ

Պատիւ ունի յայտնել ի գիտութիւն ընդհանրութեան, որ մայիս ամիսի 19-ից սկսած Գաղաքային Խորհրդի տան մէջ կ'ընդունուեն նուիրատուութիւններ յօգուտ Կուր գետի մայիսի 13-ին առաջացած հեղեղից վնասուած Թիֆլիսի աղքատ բնակիչներին:

(Խմբ.)

3—3

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՆԹԻՆ

Առաջին օրը. — Ներսիսեան դպրանոցի մասին:

Քրտնիկ ուն. — Անտոնի վարդապետի կարգադրութիւնը: Ֆինանսներ միջնորդի որոշումը Թիֆլիս քաղ. վարչի բնակ. մասին: Խաչատուր Աբովյանի օգտին ժողոված գումարը: Մի գասախօսութիւն: Հեղեղից վնասուածների կրած նիւթական վնասը: Ֆինանսների միջնորդի որոշումը նպաստը խորհրդի դէմ: Զօրահանդէս Թիֆլիսում: Բողոքը: Նահանգապետին: Վերաբերումը վարձատրուելու: Փուլ եկած պատեր: Մի նոր գոհ: Թատերասերների ժողով: Զամբուլայից:

Վ. Պարթի թերթերից: Պաղեստինից:

Քաղաքական լուրեր: Խառն լուրեր: Տեղեկատու: Խաչատուրյաններ:

Թիֆլիս, 21 մայիս 1893 թ.

ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ԳՊՐԱՆՈՅԻ ՄԱՍԻՆ

Նախընթաց համարում հաղորդեցինք, որ Ներսիսեան դպրանոցի հոգաբարձութիւնը իւր վերջին նիստում միաձայն որոշեց, որ մայիսի 23-ին նշանակուած եկեղեցական գրասենյակում ընտրութիւնը, որով և նոր հոգաբարձուներ ընտրութիւնը գաղաքային կանոնադրութեան դէմ է և թէ այդ մասին արձանագրութիւն է կազմել և ո. Սինդիս: Հետագայը:

Նույնպէս հաղորդեցինք, որ ի տէր հանգուեալ Կաթողիկոսի հրամանով 1891-ին ընտրուած պատգամաւորները, Ներսիսեան դպրանոցի կաթողիկոսատեան կանոնադրութեան 12-րդ յօդ. վրայ չիմնուած, իրենց պաշտօնավարութեան (մանդատի) ժամանակամիջոցը գետ լրացած չեն համարում, քանի որ երկու տարի ժամանակ ունին, և թէ այդ մասին բողոքագիր են ուղարկել ո. Սինդիս:

Այժմ յայտնուած ենք, որ Ներսիսեան դպրանոցը հոգևոր գաղաքային է և նրա հիմնադրի նպատակին իւրեւ հոգևոր գաղաքային ծառայելու է կոչուած:

Այսպէս հոգաբարձուներն իրենք ոչ մի կերպ իրաւունք չունին գաղաքային մէջ մի ուրիշ ծրարագիր, մի ուրիշ ուղղութիւն մտցնելու, որ հակառակ լինելու գաղաքային հիմնադրի նպատակին, հոգևոր գաղաքային նպատակին, հետևաբար և չեն կորոշ այնպիսի մարդիկ ընտրուել հոգաբարձուներ, որոնք իրենց հոգևոր, իրենց աշխարհայեցողութեամբ և

լուծիւններ են լինելու—եկեղեցիներում: Բացի այդ, կիրակի, մայիսի 23-ին, երեկոյան, ինչպէս խմանում ենք, նշանակուած է քաղաքային խորհրդի գահընձում Հայոց Բարեգործ. եկեղեցիէն մի արտակարգ ժողով Այդ մասին յայտարարութիւններ չեն հրատարակուած:

Խաչատուր Աբովյանի յիշատակին կար հարուած 364 ր. 75 կ. Այդ գումարի վրայ աւելացնելով Թերջևիցի պ. Գաբրիէլ Մարգարեանի ուղարկած 3 ր., Թիֆլիսից պ. Կոստանդին Աբովյանի 3 ր. 50 կ. և Հայ առաքել. ուղարկած 4 ր. 70 կ., այժմ խմբագրութիւնն ունի ընդամենը՝ 381 ր. 60 կ.:

Մայիսի 13-ի հեղեղի առած վնասը, որ հաշուած է, 400,000 րուբլից անցնում է: Միւս անգամ կ'հաշուենք այդ մասին մեր հաւաքած մանրամասն տեղեկութիւնները, որոնք շատ ասուր են—ամենաշատ վնաս կ'ուրդ հատարակ, աղքատ դասակարգն է, որն օգնութեան է կարօտում:

Մայիսի 19-ին քանդուեցան Սիօնի մօտիկ գտնուած մի քանի խանութներ: Հնամաշ պատերը, խանութները պատկանում էին իշխ. Բեհրեթեանին:

Ոչ մի մարդու վնաս չի եղել:

Ուրբաթ, մայիսի 21-ին, Արեւիկան Կովկասի նուաճման օրը, Աղեքսանդրեան այգում մողթանք կատարուեցաւ և զօրահանդէս եղաւ: Հանդիսին ներկայ էին Կովկասի կառավարչութեանը և ուրիշ բարձրաստիճան անձինք:

Հանդիսի ժամանակ թնդանօթներ արձակուեցան:

Որպէս իմացուած է, մի քանի մարդիկ քաղաքային խորհրդի անդամների կատարուած ընտրութիւնների դէմ բողոք են ներկայացնելու պ. Նահանգապետին:

Գանակի հարուածով վերադարձած Գարշո Փարսեմուկեանը, որի վերադարձը մասին հաղորդել էինք, մայիսի 19-ին գիշերը մեռաւ: Միջոցով մահացան հիւանդանոցում: Դժբաղդ երկտասարդի մայրը մնաց անտէր, անպարտապարհ գուրի ամեն միջոցաւ թիւրքացաւ:

Ազանդ Գոնդի-Վիլիսի քաղաքական է բանալ:

Թիֆլիսի քաղաքային Գլխ. օր. խմբի 12 անդամներն ապա՝ Յովհաննէսը մայիսի 19-ին, գնալով Կուր գետի և անդգուչաբար կամենալով գետից ջուր վերցնել, ինկալ ջուր և խեղդուեց:

Խեղդուածի դիակը գետ չի գտնուած:

Հայ թատերասերներից մի արտոն անցնալիս իրեն ծանօթ և անծանօթ մի քանի պարուհիների հրաւիրում է իւր մօտ խորհրդ. հայոց թատերի գործի մասին:

Դրանով իր խումբ մարդիկ հայոց թատերի գործն առաջ տանելու մասին խորհելով, իրենց միջոց մի հինգ հոգի են ընտրում և նրանց յանձնում են թատերասերների մի ընդհանուր ժողով գումարելու և ընդհանուրապէս թատերի մասին հոգալու գործը:

Այդ հինգ թատերասերները մի քանի անգամ խորհրդակցելուց յետոյ, Արեւիկայի անդրի, հետեւալ վճիռն են կայացրել:

1) Թատերասերների ընդհանուր ժողով հրաւիրել չարաթ, մայիսի 29-ին: 2) Ժողովին առաջարկել մի թատերասեր կոմիտէ ընտրել հինգ անդամներից քաղաքացի, որին և յանձնել գերատեսչական նոր խումբ կազմելու:

3) Առաջարկել թատերասերների ժողովին հաստատման մի քանի գլխաւոր կանոններ, որոնց զօրութեամբ կոմիտէն պիտի վարէ թատերական գործը:

Թատերասերներն ամենաժողովը ի միջի այլոց այն կարծիքին եկաւ, (հայերէն ոչ ուրիշ, ոչ ձեռքով և ոչ էլ գրով կարելի է կարծիքին փոխել) որ հարկաւոր է ըստ կարիքի նորոգել գերատեսչական խումբը, հրաւիրելով գերատեսչականներ և գերատեսչական Պոլսից... Դրա համար հարկաւոր է գումար հաւաքել թատերասերներից, որոնք կ'ամառակցեն մայիսի 29-ի ժողովին և թէ անորոշութեամբ:

4) Կազմել մի առանձին մասնաժողով թէ անպարտաւոր մշակելու թէ մանաւանդ հայոց լեզուի մաքրութեան հետեւելու և թէ հայերէն լաւ չիմացող գերատեսչականներին հայերէն ուսուցանելու համար: Կարող ենք երեւակայել այդ անպարտաւոր մասնաժողովի գործը:

Որ մէկին սովորեցնել, երբ սովորեցնել հայերէն լաւ չիմացող գերատեսչականներին: Արեւիկ են տպւում հայերէն լաւ չիմացող գերատեսչականներին:

Որպէս հաղորդում են մայիսի 22-ի թերթերը, Ֆինանսների միջնորդի միջոցով է տալ Կովկասին 100,000 ր., խորհրդի յայտնուած դէպքում նրա առաջն առնելու համար:

Ստացել ենք հետեւեալ գրքերը. Հայերենից գուրա, վէպիկ, գրքից Կոստանդին Աբովյանի Գրքերը տպուած է Բ. Մարտիրոսեանից տպարանում: Այդ վէպիկն մէջ նկարագրուած է կեանքով: Երկրորդը շատ գէշ գրքից մէկը, որի հիմնական գաղափարը լաւ է: Գրքի վերջը գտնացուցիչ է:

ՉԱՄԻՆՈՒՄՅԱՆ (Արաքսեանի գաւառ): — Մեր գիւղացիներն արդէն աւարտել են վար ու ցանքը: Համեմատած նախկին տարիների հետ, մեր գիւղացիներն այս տարի շատ քիչ սերմ գետնին ձգեցին, շատ պակաս ցանք արեցին՝ սերմացու չլինելու պատճառով: Յոյս կայ, որ այս տարի հունձն աւառ կ'ըլլի:

Բացի վոյսից պատերին կայցած փիչներից, ստացել է խմբագրութիւն և տպարան մի վարչիկ աֆիշ, որով խմանում ենք, որ Թիֆլիսի ժողովարանի գահընձում, չարաթ, մայիսի 22-ին, մի գասախօսութիւն է լինելու:

Վերադարձած Գործը և յոր պարտաւոր լինելով կրկնապարհ Կիւրի համարարանի փոխտնօրէնական գիւղար. օր. Վ. Յակոբեանը:

Ապտոս, որ գասախօսութիւն կարգուցող յարգիլի օրիորդը աֆիշը լաւ չի կազմել:

Բերին համալսարանի փոխտնօրէնական

Թեան ֆակուլտետ անունը լոկ կարգաւոր մենք լաւ չենք խմանում և մի նշանակութիւն էլ չունի: Բերին փոխտնօրէնական ֆակուլտետ: Մեկ համար հանել կ'ըլլի, որ աֆիշի մէջ տպուէր գասախօսութեան ծրարը, որպէս գի խմանայինք թէ յարգիլի լիցատուր որ գրքերից, որ հեղինակների աշխատութիւններից է պատրաստուելու գասախօսութեան:

Այդպիսով անտեղեակ լսողն էլ դիւրութեամբ կ'ընտելանար գասախօսութեան և կ'օգտուէր նրանից:

Վ. ՊԱՆՈՒՄՅԱՆ

— Ս. Պատրիարքը Հայոց մերժած է Ամերիկայի հայ գաղթականութեան հոգևոր հովիւ Ս. Սարգսեան վարդապետին հրամարականը:

— Հրեայ աղջիկ մը Կրօնական ժողովին դիմելով փափաղ յայտնած է Քրիստոնէութեան ընդունել և Հայոց եկեղեցիի գրեթէ մասին Կրօնական ժողովը իւր հաւանութեանը չէ տուած այս առաջարկին:

Կարինի ու չրքակայներուն մէջ տիրող երաշտութեան պատճառով աղքատ ժողովուրդը գոհարութեանց մատնուած ըլլալով իւր ապրուստի հայթայթման մասին, կուսակալութիւնը ապրու միջոցներ ձեռք առած է: Շրջակայ նահանգներէն ալ օգնութիւնք կ'ըլլան Ամասիայէն 650,000 օխտալիւր կ'ըլլուի Կարին:

— Պաղեստինի Մոսկովիան Ս. Խաչատուր քահանայ մեր եկեղեցական գիրքերն՝ առանց Պատրիարքարանի գիտութեան՝ Բուխարէնի թերթերում և հրատարակած լինելով Ս. Պատրիարք Հայոց յանդիմանագիր մ'ուղղեց նոյն քահանային և միանգամայն յանձնարարեց սեղանը Հոգաբարձութեան՝ հրապարակէն ժողովել նոյն գիրքերն:

— Գասախօսական խորհուրդին կողմէ պատրաստուած գասախօսական օրէնքի հրահանգն, որ Խառն ժողովին կողմէ վաւերացած էր, տպագրուելէ ետք գործադրութեան պիտի դրուի:

— Կեդրոնական վարժարանի խնամակալութիւնը, վարժարան յանձնող գասախօսի տղաներուն դիւրութիւն մը ընծայելու համար, որոշած է, տարեկան 25 օսմ. ոսկիի վճարումով, ստանձնել անոնց բնակութեան և սնունդի հոգը:

— Հեռագրական գծերուն երկարածը գումար կ'ըլլար 15 միլիոն մէջ: Վ. Պոսէն 3,000 երկաթէ ձող տպարանցի հետադարձական թիւերուն համար: Շինութեան վրայ եղող ճամբաներուն մէջ մասը աւարտած է. աշխատութիւնք առաջ կ'ը տարուին մնացածներն ալ աւարտելու համար:

— Ապրիլ 19-էն մայիս 3 ի Սաքըզ (Պարսկաստանի մէջ) քրիտոյի ութը գէպը պատահել է, և 6 գէպը ալ Գաւրէի չըջակայ գիւղերը:

ՊԱՆՈՒՄՅԱՆ (Վերջ)

Ապա սկսած ենք նեղ հովիտով գէպ վեր բարձրանալ շատ սուղ վառելիքով: Գաւրէի վրայ մերկ պառկալու առամաւոր ժայռերի միջեւ Թէ անապատին բաւական յօգուած ենք, սակայն

*) Տես Նոր-Դար, № 84.

այս յօդանունները չուտով վարձա-
պահում է հասնելով ճանապարհի ամե-
նաբարձր կետին, իսկ ինչի և նրա ազդե-
մէջ, որտեղից բացում է մի բնորոշ-
ման տեսարան չըջալայ լեռանց վրայ
Այստեղից նայելով տեսնում ենք
հովանի բարձր կետանք, դաշտավայրն
մինչև Ռամի և նրանից յետոյ մինչև
ծովն: Այս լեռան գագաթէն դէպ հա-
րաւ արեւելք կրտսեանք Սուրա լեռնա-
գլուխը, իսկ դէպ հիւսիս արեւելք կրտսե-
անք ինչպէս կարծոււմ են, Ռամի Սամուէլի
մենկալայրն եղած պէտք է լինի: Ապա
մի փոքր էլ լեռնէն վար իջնելով կրտսե-
անքը կարծոււմ էլ Եօնայ (որ է քաղաք
խաղողով) գիւղն, որ աջակողման ըր-
բին ծայրն է շինուած: Այս գիւղն կը
կարծուի թէ Աստուածաշնչի հին Աս-
րիականքն է: Այժմ այս գիւղն Ապու-
ղոս կրկուցի իւր մէկ շէնքին անուանով,
որ երեսի է եղած իւր լեռնաթիւննե-
րով և վանքերուն հասուցած վնասնե-
րովն, ուխտաւորաց վրայ անցատուրը
գրած է և մեծամեծ նեղութիւններն ու
չարարանքներն պատճառած: Այս գիւ-
ղին մէջ մի հին եկեղեցւոյ աւերակներ
կան, որ Ֆրանսիայ ահուածիւրն 1872
թ. Բ. Կուսն ինքզնիւ լինելով ստացած
է յանուն Նրեմիս մարդաբնին, որոյ
ծննդավայրը, ինչպէս կը կարծուի խա-
չակապ ժամանակները, այստեղ է ե-
ղած: Կան լաւ տներ, մի աղբիւր և
մեծ ջրամբար: 10 բողէ ևս առաջ գը-
նալով հեռուէն կերեւի ս. Յովնանու Սը-
կրտի, ըստ աւանդութեան, ծննդեան
գիւղն: Սրանից դարձեալ 10 բողէ
առաջ գնալով կրտսեանքը կարծուի
կամ Վաղի Բէթ-Նանիս առաւած գիւղն,
որ ձախ ձեռքին վրայ լեռան ստորո-
տումն է. գիւղին և ճանապարհի մէջ
սոյդը գեղեցիկ ձոր կրտսեանքի, որոյ
մէջ կրտսեանքի կրտսեանք, նարնջի, սեր-
կիլի ծառեր, այգիներ ձիթենիներն
սրանց կուռգին 6 ջրի ափեր, որոնցից
մինն ճանապարհին ձախակողմն է և
առաւել է ջրով: Կարձեալ մի քանի
քաղաք առաջ կրտսեանք մի կամուրջին ենք
հանդիպում, որ Կերտեանք առաւած հե-
ղապահ վրայ է շինուած, որտեղից
Կարծուի 5 հաս. քաղ ժողովեց Կորիս-
թու գիւղէ կուռուցի իւր պարսպապիկով և
սպանեց այս ձորին մէջ:

Վաղի-Բէթ-Նանիս գիւղից մեկ-
նելով, նորէն շարունակոււմ ենք մեր
ճանապարհը արեւելեան ուղղութեամբ
դէպի վեր: Շրջակայքն աւելի ու աւե-
լի քաղաքէն անապատի բնաւորութիւնն
են ստանում, և մենք մի քանի բողէից
յետոյ կրտսեանք իփֆայի ձորը և
նրա միջի իփֆայի գիւղն, որ ջրի սու-
րբալի ունի: Մէկ ժամից յետոյ վեր-
ջապէս կ'երեւայ Նրեմիս գիւղը քաղաքը,
մեր ուղևորութեան նպատակաւոր,
իւր տներով ճանապարհին ձախակողմը
ճանապարհի որբանոցն է իւր աշտարակով,
աջակողմը Յունաց Խաչակարքը, Մար-
նիս, հեռուից Բեթլեհեմն էլ կրտսե-
անք: Ապա Օմար մզկիթի գմբէթը և
Չիթենեաց լեռան վրայի ուռուց գան-
դակաւորներ: Ճանապարհին երկու կողմն
երեւում են նոր շինած գեղեցիկ տներ
և ուսումնական և մարդասիրական հաս-
տատութիւններ, Ռոթշիլդի մեծ ար-
դայաց սարքական և արհեստագիտա-
կան ուսումնարանները, տատրական
հիւպատոսարանը յետոյ ուռուց մեծ
վանքըն հինգ գմբէթներով, որոյ քարաշէն
բարձր պարիսպն կուռեցէ մեզ ճանա-
պարհի վրայ բուսական մեծ տարածու-
թիւն, շրջից ծաղիկաւոր սուրբանոցը,
ֆրանսիական հիւպատոսարանը, Ֆելի-
հիւստոնց և ուրիշները: Փոքր ինչ էլ
առաջ գնալով կրտսեանքը սրճարաննե-
րին և նորաշէն խանութներին, որոն-
ցից աջակողմանները կրտսեանքն
այն մեծ, վիթխարի շինութեան, որ
կրտսեանքին հայոց ս. Յովնայ վանքին

և որոյ մէջն է Հովնայի, մեծագոյն
և յարմարագոյն հիւրանոցն Նրեմիս-
մի, թէև սուղ օրը՝ 3 — 20 ֆր-
րանկ արժողութեամբ և ահա մեր ա-
ռաջն է Յովնայի գուռն:

Նա արդէն 12 ժամ ձիով ճանապար-
հորդելուց յետոյ շատ յոգնել էի, յոգ-
նել էր և ձիս, սա յարմարալ կրմե-
նեմար Յովնայի գուռնը, որով առիթ էր
տալիս ինձ լաւ տեսնել ինձ համար
գեո. նոր քաղաքն, նոր իւր փողոցնե-
րով, նոր իւր տներով, նոր իւր մարդ-
կանցով, որոնք մեծ բազմութեամբ այդ
ժամուն խոնուած էին և ներկայաց-
նում էին մի քայտ, որ առաջին ան-
գամ աչքս չկարողացաւ ոչինչ որոշել,
բայց միայն չարժուէն էակներն ամեն ձեռի
և ամեն տարալի, սկսեալ շապոյտուր
եւրոպացիներէ մինչև ոտաւորիկ ֆե-
րաշն և արաբացի բեղուհներ, որոնք ի-
րենց ուղևորով և ջոկներով ևս աւելի
գծուարացնում էին մարդոց անց ու դար
ձը. անորոշութեան և խառնակութեան
մանաւանդ նպատակով էր նաև երեկոյեան
մթութիւնն, որ իրիկ մի վիթխարի դե-
տալէն սկսել էր արարած իւր սեւորոյն
թիւերն այս սուր և նուիրական քաղա-
քին և նրա բնակչաց վրայ: Այս մթու-
թեան մէջ լաւում էին մարդոց աղա-
ղակներ, որոնց ևս չէի կարողանում
հասկանալ, ուղևորի վիթի կախած փոք-
րիկ զանգակներէ հնչելներ, ձիոց դո-
վիւններ, շներէ հաղորդներ, որոնք ան-
պակաս զարդ են կազմում թրքական
իւրաքանչիւր քաղաքին համար սկսած
Պոսէն մինչև ամենապիւրջին գիւղն: Այս
անսովոր քաղաքային շուկից ևս կարո-
ղացայ պարզ լսել մուսուլմանների երե-
կոյեան աղօթից ձայնը, որ մերթ բարձր
և ուժգին, մերթ ընդհատ և նուազ կը-
հնչէր միանգամից զլսից Հրէաստանի
այս խաղաղութեան քաղաքին՝ փա-
փուկ և հովասուն օդին մէջ:

Յովնայի գուռնը գուռն՝ նոր Նրեմի-
սաղէմն է եւրոպական տներով, եւրո-
պական խանութներով ու եւրոպական
նիստ ու կացով: Յովնայի գուռնը ներս
բուն կամ հին Նրեմիսաղէմն է իւր ա-
րեւելեան ծուռ ու մուռ, նեղ ու կեղտոտ
փողոցներով, կիսաւեր, աղեղ ու փա-
կուած տներով, իւր ամենից աւելի նը-
շանաւոր պատմական յիշատակարա-
նեցով, վիթխարի վանքերով և թրքա-
կան զանազան հաստատութիւններով:

Մենք անցանք այդ Յովնայի գուռնը,
որ մի հին հաստ ու ամուր պատերով
յայտնական կամար է ներկայացնում,
անցանք դուռն աջակողմ կանգնած տա-
հիկ դիմուորի առաջ, մասնք նեղ փո-
ղոցով, յետոյ շուտով դարձանք դէպ
աջ, ուր կանգնած է Կարծիւ ամրոցը
կամ աշտարակը, անցանք տասնեց գը-
նաւորանոցի կողովով ու առաջ կ'երեւա-
րով ևս 3 բողի չափ նեղ փողոցով,
մասնք կամարի տակ ու յանկարծ դուռն
եկանք մի բաւական մեծ հրապարակ՝
մենք արդէն հայոց Ս. Յովնայ վրայ
վանքի գրան առաջն էինք:

— Պետրոս, ձայն տուաւ առաջնորդը:
— Ո՛ր ևս, հարց լուեց ներսից:
— Ախտաւոր Այդ միջոցին ևս կա-
րողացայ նկատել իմ առաջ մի մեծ սե-
ղուռ. նման մեր բանտերի գուռներին:
Շուտով Պետրոսը, այսպէս էր դըր-
նալանքի անուն, բացից մեծ դրան
գուռնը ու ներս թողցւի մեզ վանքին
նախադասութիւն: Նա հրամայեց իրերս
ներս բերել ևս սկսեցի աչքի անցնել իմ
առաջին կանգնած մարդկեր: Ամենից ա-
ռաջ իմ ուշադրութիւնն գրուեց Պե-
րոսն Սա մի կարճահասակ, սուղջա-
կազմ, գուռն բնակը կրակով ու աւե-
լանում մորտրով, ու ոտիկանի աչքե-
րով մի ծերունի էր, որ ոտքից մինչև
գլուխ ինձ քննում էր, ևս մինչև անգամ
մի տեսակ զգացուցեցայ. ինչու է այնպէս
քննում ինձ այս ծերունին, մտածեցի ևս:
Տեսայ նմանապէս ցիմաց գորգերով ծած-

կուած նստարանների վրայ մի ծերունի
վարդապետ, բոլորովին ճերմակ, ձիւնա-
փայլ երկայն մորուքով և մօտը մէկ
երկու միտարն. ձախ կողմը մի փոքրիկ
խուց, որ Պետրոսի բնակարանն ու նըն-
ջարանն էր: Նա գտնոււմ էի մի նեղ,
ու երկայն, աղօտ լո սով լուսաւորուած
սրահին մէջ (գալերէյ). ևս խնդրեցի ինձ
տալ սենեակ: Կանչեցին օղաբաշուն, (սե-
նեկապաշ) որ մի հաստ մարդ էր որ աւարտ
մեզ ցոյց տուաւ մեր սենեակն, որ նայում
էր վանքին գաւիթը և գտնոււմ էր երե-
րորդ յարկում:
15-Ն ապրիլի.
Ճանապարհորդ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՌԱՐՈՒՆԴԱՐՈՒՄ. — Գերմանական
ազատամիտ կուսակցութեան պարա-
զուր Պիւններ խիստ վարմունքը դէպի
մարդկային կուսակցութեան պատգամաւորները մեծ
զայրոյթ է յարուցել շատ չըջանալով:
Նոյն իսկ լեհական պատգամաւորները,
որ գերմանական ազատամիտ կուսակ-
ցութեան կողմն էին անցել, այժմ բա-
ցարձակապէս յայտնոււմ են, որ չեն
համակրում Պիւնների այդ վարմունքը և
թէ իրենք երբեք նպատակ չեն ունե-
ցել վերադառնալ մարդկային կուսակ-
ցութեան կողմն: Կառավարչական շրջան-
ներում խօսոււմ են, որ Պիւնների կողմի
վարմունքը ձգեց գերմանական ազա-
տամիտ կուսակցութեան պատիւը: Չե-
լական լրագրիւնները խիստ յարձակոււմ
են գործում գերմ. ազատ կուսակցու-
թեան վրայ և ասում են, որ իրենք էլ
հնչում կրտսեանքն այն տեղերի գեր-
մանացիների վրայ, որտեղ գերմանական
տարրը փոքրամասնութիւն է կազմում:

ՅՈՒՆՍՈՒՄ. — Լրագրիւններ հաղորդում
են, որ մայիսի 16-ին Պարիզի ոստիկա-
նութիւնը կատարել է մի քանի նշանա-
ւոր ձերբակալութիւններ: Գտնոււմ է
անիշխանականների մի խումբ, որ պատ-
րաստելիս է եղել պայթուցիկ ուռներով
Կալանաւորութեան տնոններն են —
Լեւիս, Մարչան, Կարնապուէլ, Բուգո
և Վիլհելմ: Առաջին չորսի մօտ միայն
գտնուել են սոցիալական բողոքները
և յեղափոխական հրաւերներ, իսկ վեր-
ջինի՝ Վիլհելմի բնակարանում գտնուել
են շատ քիմիական բողոքութիւններ,
զանազան տեսակ թթուաներ, վառօք
և վերջապէս գետնի տակ ցեմենտով
ամրացրած 6 հատ ուռներ, որոնցից
3-ը բողոքովին պարագաս, իսկ 3-ը կի-
սապատրաստ: Այդ ուռները, որոնք
դնեթիւնից երեւց, շատ հմուտութեամբ
են պատրաստուած, և կարող են ար-
ողիլի տեւրումներ առաջացնել: Բացի
այդ՝ Վիլհելմի մօտ գտնուել են ևս
զարծիրներ տուն կողերու, փականներ
բացելու և այլ գործիքներ կատարելու
համար: Վիլհելմը խիստ ընդմիտգոր-
ծիւն է ցոյց տուել, ապացուցանելով,
թէ իրեն իրաւունքն ունի պայթուցիկ
նիւթեր պատրաստելու:

ՍԵՐՅՈՒՄ. — Թագաւորի ծնողների հար-
ցը նորից սկսել է զբաղեցնել սերբիա-
կան ժողովրդին և կառավարչական
շրջաններին: Սղբաւոր թագաւորը նա-
մակով հրաւիրել էր իւր թագաւորի մօրը՝
Նատալիային գալ Սերբիա և այնտեղ
մշտապէս մնալ, սակայն թագուհին յայտ-
նել է, որ ինքը չի կարող մշտապէս
բնակուել Սերբիայում, մասնաւոր
թագաւորին չըջապատել ևս այնպիսի
մարդիկ, որոնք իրեն արտօրու գլխա-
ւոր պատճառներն են եղել (խօսքը Դո-

կիչի և իւրաքանչիւր մասին է): Ապաւում
են Սերբիայում Միլանին, որ կրմնայ և
կ'ապրէ այնտեղ իրիկ քաղաքացի: Կար-
ծոււմ են, որ թագաւորը կը հեռացնէ
այն բոլոր անձերին, որոնք հակառակ
են եղել Նատալիա թագուհուն: Հրաժա-
րեցրածների տեղը կը լեռնեն Հարաշա-
նիւրը, Մեաւակովիւր և այլք:

ՊԱՐԿԱՍՏԱՆ. — Շիրազում անկար-
գութիւններ են պատահել: Ժողովուրդը
զուգուած է կառավարութեան դէմ:
Ապստամբների դէմ ուղարկած զօրքի
մի մասն անցել է նրանց կողմը: Ասում
են՝ այդ ապստամբութեան պատճառը
ժողովրդի կրած նեղութիւնն անչափ նե-
ղութիւնն ու հացի խիստ պակասութիւնն
են: Սակայն անկարգութիւնների զլսա-
ւոր պատճառը նախկին նահանգաւորն
է, որ յետ էր կոչուած:
Անկարգութիւնները շարունակոււմ են:

ԻՍՈՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Ինչու համար աղիւններն աւելի լա-
ւն համարում տխրոտ ունեցող մարդ-
կանց հետ ամուսնանալ, քան թէ խելօք
մարդկանց հետ:
— Որովհետեւ տխրոտ կարող է բա-
ժանուել իշխանի կինը իշխանուհի կը
լինի, իսկ խելօք մարդը իւր խելքը յի-
մար կնոջ հետ չի կարող բաժանել:
— Ինչու համար այդքան ուշ տուա-
նայաք, — հարցրեց մի կարգինալ մի
ծիւր դոքս, որ աշխուժով պատասխա-
նեց:
— Ձաւակներ ունենալու համար:
— Բայց ձեռ կ'ընէ շատ առաքինի է,
— նկատեց կարգինալը:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Որովհետեւ «Նոր-Դար»-ի վարչու-
թիւնը որոշած է ոչ մի յայտարա-
րութիւն չաղել առանց վճարի, այդ
պատճառով Հայոց Բարեգործ. Ընկերութեան, Հայերէն զբքեր
հրատարակող ընկերութեան և այլ
յայտարարութիւնները, որոնք ու-
ղարկուած են «Նոր-Դար»-ի վար-
չութեանը Զրի տպելու համար,
չեն տպուիլ:

Իւր յատկութիւնով յայտնի դեղը, որ առնում է մարմնի մասերի անչափ քրտնե-
լու առաջը, առանձնապէս ռոյի մասերին,

ԳԱԼՍԵՆԻՆ

Մախում է դեղատներում, նոյնպէս և կայրութեան յայտնի քաղաքների դե-
ղաւանդների մօտ. զլխաւոր պահաւոր գտնոււմ է Վարչաւում հնարողի՝
դեղատան տէր ֆարմացիայի մագիստրոս Վ. ԿԱՐՊԻՆՍԿԻՄԻ մօտ. էջապարհէն
փողոց, № 39. Կարմանին մեծ արկն արժէ Վարչաւում 50 կուռ, փոքրը
30 կուռ: Պէտք է զգուշանալ և պահանջել, որ իւրաքանչիւր արկի հետ
գտնուի զործածութեան եղանակի մասին բացատրութիւնը, իսկ արկի վրայ Պա-
րիզի ցուցահանդիպին ստացած մեդալները:
Վ. ԿԱՐՊԻՆՍԿԻՄԻ
Ֆարմացիայի մագիստրոս:
(238) 5—2

ՅԵՂՈՐ ՊԵՐՆԵՆԵՐԻ
(Երգիծարան)
ԼՈՒՍԵՆԿԵՐԸ
Հրատ. Վասան Գ. ԶԱՐԿԱՐԱՆԻ.
Գոյացած հատրթի մի մասը որբե-
րին է պատկանում.
Գինն է 5 ռուբլ. Ռուսիայի համար 50 ռուբլ.:
Վաճառոււմ է և Պ. Պրոկոֆ, Վ. Գ.
Զարգարեանի գրաւանատնոց-թղթ-
թաւանատնոցում, իսկ թիֆլիսում
Վեդրոնիական գրաւանատնոցում.
(Թմբ.) 20—2.

ГЛИЦЕРИНОВАЯ
ПУДРА
НОВОЕ ИЗобрѢНІЕ
ОСВѢЖАЮЩАЯ
КОЖУ.
ОБЕЗПЕЧЕНО
ПРАВОМЪ
СОБСТ.
50 коп.
БРОНАРЬ № 1
ЗА КОРОБКУ
(М.) 13—9

ԲԺՇԱԿՆԵՐ ԳՈՒՐԱՆԵՐ
ընդունելութիւնը յերկուսայ ժա-
մը 8-ից մինչև 12-ը և երեկոյեան
ժամը 6-ից մինչև 8-ը, վեներական-
կաշուի և ականջի հիւանդութիւն-
ների համար:
Սուրճի, Սաբունայի, Էթ. Գուռն:
ՆՈՅՆ ՏԵՂՈՒՄ ԵՐԻՐՈՒՄԱՆ
ՎԱՆՆԱՆԵՐ
(Բաշի) շաբաթ և առողջապահօրէն
կահաւորուած: 50—48
ԼՈՅՍ ՏԵՍՈՒ
«ԲՆԱԿՈՍՈՒԹԻՒՆ»
ՖՈՐՄԱՆ. ԳՐԿՈՐԻՍ ԵՐԶՆԿԵԱՆՑԻ:
Վաճառոււմ թարգմանչի մօտ և Կեդ-
րոնական գրաւանատնոցում.
Գինը 50 կուռէկ:
Զեղչումն ստորական:
(237) 2—2

ՁՈՒԻ ՍԱՄՈՐԸ
ЯНЧНОЕ НУМЕРНОЕ
МЫЛО.
ВЪСОВОЕ ЯНЧНОЕ
МЫЛО.
ГЛИЦЕРИНОВОЕ
ЯНЧНОЕ МЫЛО.
Ա.ՄԻՈՒՆԵԼԵԿ
(М.) 52—19